

OBSAH ADNÍ JEDNOTKY ŽIVÉ HMOTY

Lékařské vědy

Buňka a buněčné orgány

1. Základní jednotky živé hmoty	7
2. Funkční anatomie tkání	23
3. Pohybový systém	33
4. Růst těla a orientace	63
5. Krev	66
1.1 LÉKAŘSKÉ VĚDY	
6. Krevní oběh	74
7. Dýchací systém	95
8. Trávicí systém	108
9. Močový systém	127
10. Kožní ústrojí	134
11. Pohlavní systémy	140
12. Látkové řízení organismu	151
13. Nervové řízení organismu	161
Výsledky testů	194
Doporučená literatura	194

překročil zářez následoval v podstatě tímto směrem. Až ve východním období evropského středověku (14.–15. století) byly na některých univerzitách (Itálie, Nizozemí) píle vyjímáčně povolovány. Mnohoevropské kultury (arabské, africké a jinoamerické) dosáhly ale v období evropského středověku v některých směrech i vyššího stupně poznání stavby lidského těla, než byl evropský standard, ale evropskou lékařskou vědu významněji neovlivnily. Teprve novověk znamenal pokrok v poznání stavby lidského těla. Zakladatel vědecké anatomie Adrian Vesalius (1514–1564), kriticky provedl starověké anatomické poznatky a na základě vlastních pitvěních zkušeností sepsal první skutečně vědeckou anatómiu lidského těla. V českých zemích provedl v r. 1600 první výřeznou a podrobněji popsanou píle Jan Jeseňský (Johannes Jesenius 1566–1621) lékař, profesor a rektor Univerzity Karlovy. Jedním ze zakladatelů fyziologie byl Angličan W. Harvey (1578–1637), který navázal na nové anatomické poznatky a stal se objevitelem krevního oběhu. Další zásadní fyziologické objevy musely na své autory počkat téměř dvě stě let. Přes nesporný význam, který měly základní anatomické poznatky o stavbě lidského těla pro vývoj lékařských věd, začal teprve v devatenáctém století skutečně vědecký biologický výzkum podmíněný rozvojem fyziky a chemie, tj. začala hledání objektivně platných biologických zákonů a jejich převzetím v praxi. Teprve v průběhu 16.–18. století se také postupně usilovali náplň medicíny a biologie přibližně tak, jak tyto obory chápeme dnes. Středověký lékař byl zároveň přírodovědcem, filozofem a zpočátku často i duchovní osobou – knězem. I označení biologie jako vědy o živé přírodě vzniklo až koncem 13. století.